

Testowanie Hipotez c.d

Lista 6 zad. 1, 3
-1 7 8 9 10 } zadania 1-6

$$H: \theta \in \Theta_1$$

$$K: \theta \in \Theta_2$$

Q - zbiór krytyczny

$$1 \quad P(Q) \leq \alpha$$

$$\theta \in \Theta_1$$

$$\bigwedge_{\theta \in \Theta_2} P(Q) \Rightarrow 1 - P(Q)$$

Producent twierdzi, że grubość produkowanych przez niego płytok ma rozkład normalny $N(20, 4)$. Zmierono grubość 25 płytok wybranych losowo i obliczono, że średnia z próby $\bar{x} = 18.6$. Na poziomie istotności $\alpha = 0.05$ zweryfikować hipotezę, że przeciętna grubość płyt jest taka jak podaje producent.

X_k - grubość k -tej płytki

X_k - grubość k -tej płytki: $X_k \sim N(m, k)$

$X_k \sim N(20, 4)$ według producenta

$$H: m = 20$$

$$K: m < 20$$

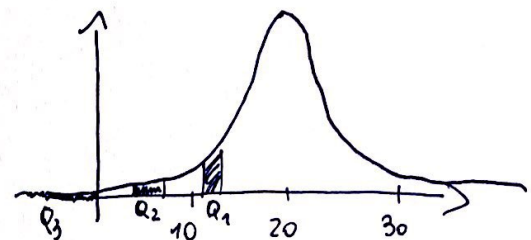
$$\bar{X} \sim N\left(m, \frac{4}{\sqrt{25}}\right)$$

$$\begin{cases} P(Q) \leq \alpha & \text{dla } H \text{ prawdziwe} \\ & \text{lub } m = 20 \\ P(\bar{Q}) \text{ najmniejsze} & \text{dla } m < 20 \end{cases}$$

$$Q = (-\infty, c)$$

$$\alpha = P(Q) = P(\bar{X} < c) = P\left(\frac{\bar{X} - 20}{\frac{2}{5}} < \frac{c - 20}{\frac{2}{5}}\right) = \Phi\left(\frac{c - 20}{\frac{2}{5}}\right)$$

$\alpha = 0.05$ gdy $m = 20$

$$\Phi\left(\frac{c - 20}{\frac{2}{5}}\right) = 1 - 0.05 = 0.95 = \Phi(1.64)$$

$$\frac{c - 20}{\frac{2}{5}} = 1.64$$

$$c = 18.69$$

$$Q = (-\infty, 18.69)$$

$\bar{x} = 18.6 \in Q$ odrzucamy H .

Waga wyrobu według metki to 10g. Zważono 10 losowo wybranych wyrobów i otrzymano:

9.2	10.1	10.3	9.7	9.5
10.2	9.3	9.9	10.4	9.4

Przyjmując że waga wyrobu ma rozkład normalny na poziomie istotności

a) $\alpha = 0.1$
b) $\alpha = 0.2$

Zużytkownik, że $H: m = 10$ $K: m \neq 10$
 $\hookrightarrow$ czyli $m_0 = 10$

X_k - waga k -tego wyrobu $k = 1, \dots, 10$

$X_k \sim N(m, \sigma)$ σ - nieznane

$$t_{n-1} = \frac{\bar{X} - m_0}{s} \cdot \sqrt{n-1}$$

$$\bar{X} = \text{średnia} = 9.8, \quad m = 10$$

$$s^2 = 0.174$$

$$t_g = \frac{9.8 - 10}{\sqrt{0.174}} \cdot 3 = -1.44$$

$$Q = (-\infty, -t_\alpha) \cup (t_\alpha, +\infty) \quad t_\alpha \quad v=9$$

a) $\alpha = 0.1$ $p = \frac{\alpha}{2} = 0.05$ $t_\alpha = 1.833$ $Q = (-\infty, -1.833) \cup (1.833, +\infty)$

$$\hookrightarrow -1.44 \notin Q$$

Odp: Nie ma podstaw do odrzucenia H .

b) $\alpha = 0.2$ $p = \frac{\alpha}{2} = 0.1$ $t_\alpha = 1.383$ $Q = (-\infty, -1.383) \cup (1.383, +\infty)$

$$-1.44 \in Q$$

Odp: Odrzucamy H na poziomie $\alpha = 0.2$

Wykonano 8 pomiarów wielkości o rozkładzie normalnym otrzymując:

8.12   8.21   8.05   8.19   8.22   8.06

Zweryfikować hipotezę, że wariancja wyników pomiaru jest równa 0,003 na poziomie istotności $\alpha = 0,05$ $X_k \sim N(m, \sigma)$

$$H: \sigma^2 = 0,003$$

Statystyka chi-kwadrat

$$K: \sigma^2 \neq 0,003$$

$$\chi^2_{n-1} = \frac{ns^2}{\sigma_0^2}$$

$$\bar{x} = 8.14, \quad ns^2 = 0,0328, \quad \chi^2_7 = \frac{0,0328}{0,003} = 10,93$$

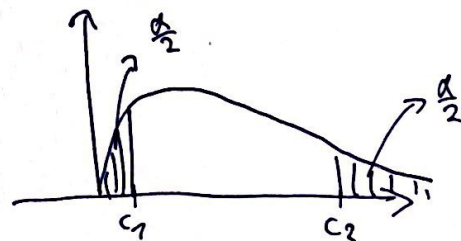
$$\text{czyli: } Q = (0, c_1) \cup (c_2, +\infty)$$

$$c_1 \text{ z tabeli } \chi^2_7 \quad v=7, \quad \frac{\alpha}{2} = 0,025 \quad c_1 = 1,69$$

$$c_2 \quad 1 - \frac{\alpha}{2} = 0,975 \quad c_2 = 16,01$$

$$Q = (0, 1,69) \cup (16,01, +\infty)$$

$$\chi^2_7 = 10,93 \notin Q$$

Odp: Nie ma podstaw do odrzucenia H .

Sprawdzono symetryczność monety rzucono 100 razy i 53 razy był orzeł.
Dla $\alpha = 0,05$ zweryfikować hipotezę o symetryczności monety

$$H_0: p = \frac{1}{2}$$

$$K: p \neq \frac{1}{2}$$

X_k - wynik k -rzutu

$$X_k \sim B(1, p), \quad p = P(\text{orzeł})$$

$\hookrightarrow$ (moneta symetryczna gdy szansa na orła/reszka po 50%)

$$U = \frac{\frac{m}{n} - p_0}{\sqrt{p_0(1-p_0)}} \cdot \sqrt{n} = \frac{\frac{53}{100} - \frac{1}{2}}{\sqrt{\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2}}} \cdot \sqrt{100} = 1.6$$

$$Q = (-\infty, -u_\alpha) \cup (u_\alpha, +\infty)$$

$$\Phi(u_\alpha) = 1 - \frac{\alpha}{2} = 0.975 = \Phi(1.96)$$

$$Q = (-\infty, -1.96) \cup (1.96, +\infty)$$

$$U = 1.6 \notin Q$$

Nie ma podstaw do odrzucenia H_0 .

Def. p -wartość (p -value) jest to najmniejszy poziom istotności przy którym dla zaobserwowanej wartości statystyki odrzucamy H_0 .

$\alpha < p$ nie ma podstaw do odrzucenia H_0

$\alpha \geq p$ odrzucamy H_0 .

Przykład. Obliczyć p -wartość dla danych z ostatniego przykładu

$$U = 1.6 \quad U \sim N(0, 1)$$

$$\begin{aligned} p &= P(Q_{\text{najmniejsza}}) = P(U < -1.6 \cup U > 1.6) = \\ &= 2 \cdot P(U < -1.6) = 2 \cdot \Phi(-1.6) = 2 \cdot [1 - \Phi(1.6)] = \\ &= 0.1096 \end{aligned}$$

